

Ústavní soud zrušil oddělené zápisy prvňáčků z Ukrajiny a část tarifu pro advokáty v roli ustanovených opatrovníků. Obě rozhodnutí ombudsman vítá

17.12.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Školy už nebudou moci organizovat zvláštní zápisy pro ukrajinské děti. Rozhodl to Ústavní soud. Na rizikovost ustanovení zákona, které to umožňovalo, již dříve poukazoval ombudsman. Obával se zejména vyčleňování ukrajinských dětí a ohrožení jejich přístupu ke kvalitnímu vzdělání. Rovněž dnes Ústavní soud na návrh ombudsmana zrušil část advokátního tarifu upravujícího odměnu advokáta-opatrovníka.

Dnes vyhlásil Ústavní soud hned dvě rozhodnutí, která rezonovala s názorem ombudsmana Stanislava Křečka a zástupce dětského ombudsmana Víta Alexandera Schorma.

Zvláštní zápisy pro děti z Ukrajiny

V prvním případě šlo o oddělené zápisy ukrajinských prvňáčků, které zavedl tzv. lex Ukrajina. Na neopodstatněnost a škodlivost dvojích zápisů upozornil ombudsman již krátce po jejich schválení. Později se Stanislav Křeček s Vitem Alexanderem Schormem společným vyjádřením pro Ústavní soud připojili k názoru skupiny senátorů, kteří podali návrh na zrušení příslušné části zákona. Oba ombudsmanští představitelé zastávají názor, že šlo o neopodstatněné, škodlivé a protiústavní opatření.

„Jsem rád, že Ústavní soud rozhodl ve prospěch ukrajinských školáků a zrušil diskriminační zápisy. Všechny děti, po nichž stát vyžaduje povinnou školní docházku, musí mít stejnou příležitost do škol řádně nastoupit. Platí to i pro děti přicházející z Ukrajiny, které se potřebují co nejrychleji začlenit do českého vzdělávacího systému a navázat vztahy s dalšími vrstevníky,“ řekl Vít Alexander Schorm.

Advokátní tarif za opatrovnické úkony

Ústavní soud dnes zrušil i tarifní hodnotu pro úkony ustanovených opatrovníků zranitelných osob, které současná vyhláška stanovuje nižší než za jiné advokátní služby. Návrh na zrušení podal ombudsman Stanislav Křeček v srpnu tohoto roku. Zareagoval tak na podněty advokátů v roli opatrovníků, s jejichž argumenty se ztotožnil.

„Nerovnováhu mezi odměnou advokáta a advokáta, který je ustanoven například jako opatrovník osoby ve zranitelném postavení, považuji za neodůvodněnou. Vyhláška o advokátních tarifech pro obě pozice nastavila odlišné honoráře, ačkoli vykonávají prakticky totožnou činnost. S ohledem na zranitelnost zastupované osoby může být opatrovnictví dokonce náročnější. Rozhodnutí Ústavního soudu proto vítám,“ uvedl Stanislav Křeček.

Jak Vít Alexander Schorm, který má též na starosti sledování práv lidí s postižením, v této souvislosti připomíná: *„Je také třeba, aby i advokáti při výkonu funkce opatrovníka člověka ve zranitelném postavení aktivně obhajovali jeho zájmy a nepostupovali v řízeních pouze formálně, jak se někdy stává. Právě kvalitní výkon funkce opatrovníka si plně zaslouží odpovídající odměnu.“*

- Vyjádření ombudsmana a dětského ombudsmana ke dvojím zápisům pro Ústavní soud – plné znění
- Tisková zpráva Ústavního soudu „Ústavní soud zrušil neústavní úpravu přijímání ukrajinských dětí k základnímu vzdělávání“
- Zákon o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace
- Návrh ombudsmana na zrušení ustanovení vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb
- Tisková zpráva Ústavního soudu „Ústavní soud zrušil část advokátního tarifu kvůli nerovnému odměňování advokátů a advokátů – opatrovníků“
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)

https://www.ochrance.cz/aktualne/ustavni_soud_zrusil_oddelene_zapisy_prvnacku_z_ukrajiny_a_cast_tarifu_pro_advokaty_v roli_ustanovenych_opatrovniku-obe_rozhodnuti_ombudsman_vita